

Prof. univ. dr. **Anastasiu Crișu**
Facultatea de Drept a Universității din București

Drept procesual penal. Partea generală

Ediția a 6-a, revizuită și actualizată

Editura
Hamangiu
2022

CUPRINS

TITLUL I. NOȚIUNI PRIVIND PROCESUL PENAL, DREPTUL PROCESUAL PENAL ȘI ȘTIINȚA DREPTULUI PROCESUAL PENAL	1
Capitolul I. Procesul penal	1
Capitolul al II-lea. Dreptul procesual penal, ramură distinctă de drept.	
Normele, faptele și raporturile juridice procesuale penale	12
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, obiectul, caracterele și scopul dreptului procesual penal</i>	<i>12</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept</i>	<i>19</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Norme, fapte și raporturi juridice procesuale penale</i>	<i>21</i>
§1. Normele de procedură penală	21
§2. Faptele juridice procesuale penale	26
§3. Raporturile juridice procesuale penale	27
Capitolul al III-lea. Știința dreptului procesual penal	31
<i>Secțiunea 1. Noțiune, obiect și structură. Scop și metode de cercetare</i>	<i>31</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura științei dreptului procesual penal cu alte științe</i>	<i>35</i>
TITLUL AL II-LEA. IZVOARELE DREPTULUI PROCESUAL PENAL	39
Capitolul I. Noțiune	39
Capitolul al II-lea. Interpretarea normelor de drept procesual penal	44
Capitolul al III-lea. Aplicarea legii procesuale penale române în spațiu și în timp	47
<i>Secțiunea 1. Aplicarea în spațiu a legii procesuale penale române</i>	<i>47</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea în timp a legii procesuale penale române</i>	<i>52</i>
TITLUL AL III-LEA. PRINCIPIILE APLICĂRII LEGII PROCESUALE PENALE ROMÂNE	56
Capitolul I. Noțiuni generale	56
Capitolul al II-lea. Principiul legalității procesului penal	61
Capitolul al III-lea. Principiul separării funcțiilor judiciare	66
Capitolul al IV-lea. Prezumția de nevinovăție	70
Capitolul al V-lea. Principiul aflării adevărului	76
Capitolul al VI-lea. <i>Ne bis in idem</i>	82
Capitolul al VII-lea. Principiul oficialității	91
Capitolul al VIII-lea. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal	94
Capitolul al IX-lea. Dreptul la libertate și siguranță	104

Capitolul al X-lea. Garantarea dreptului la apărare	106
Capitolul al XI-lea. Respectarea demnității umane și a vieții private	110
Capitolul al XII-lea. Limba în care se desfășoară procesul penal	115
TITLUL AL IV-LEA. PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL	117
Capitolul I. Noțiunea de participant	117
Capitolul al II-lea. Organele judiciare	119
<i>Secțiunea 1. Instanțele judecătorești</i>	119
<i>Secțiunea a 2-a. Ministerul Public</i>	129
<i>Secțiunea a 3-a. Statutul judecătorilor și procurorilor</i>	141
<i>Secțiunea a 4-a. Organele de cercetare penală</i>	141
Capitolul al III-lea. Părțile în procesul penal și subiecții procesuali principali	147
<i>Secțiunea 1. Subiecții procesuali principali</i>	148
§1. Suspectul	148
§2. Persoana vătămată	152
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în procesul penal</i>	156
§1. Inculpatul	156
§2. Partea civilă	159
§3. Partea responsabilă civilmente	165
§4. Succesorii, reprezentanții și substituiții procesuali	174
Capitolul al IV-lea. Avocatul în procesul penal. Asistența juridică și reprezentarea	179
<i>Secțiunea 1. Avocatul în procesul penal</i>	179
§1. Considerații generale privind profesia de avocat	179
§2. Drepturile și obligațiile avocatului în procesul penal	185
<i>Secțiunea a 2-a. Asistența juridică</i>	189
<i>Secțiunea a 3-a. Reprezentarea</i>	193
TITLUL AL V-LEA. ACȚIUNILE ÎN PROCESUL PENAL	195
Capitolul I. Acțiunea în justiție	195
Capitolul al II-lea. Acțiunea penală	199
<i>Secțiunea 1. Definiție, obiect și subiecți. Trăsăturile acțiunii penale</i>	199
<i>Secțiunea a 2-a. Desfășurarea acțiunii penale</i>	204
§1. Punerea în mișcare a acțiunii penale	205
§2. Exercițarea acțiunii penale	209
§3. Stingerea acțiunii penale	210
<i>Secțiunea a 3-a. Cazurile care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau care sting acțiunea penală</i>	211
<i>Secțiunea a 4-a. Continuarea procesului penal la cererea suspectului sau inculpatului</i>	222

Capitolul al III-lea. Acțiunea civilă	225
<i>Secțiunea 1. Condițiile de exercitare a acțiunii civile în procesul penal</i>	226
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele acțiunii civile</i>	230
§1. Obiectul acțiunii civile	230
§2. Subiecții acțiunii civile	238
<i>Secțiunea a 3-a. Punerea în mișcare și exercitarea acțiunii civile</i>	240
<i>Secțiunea a 4-a. Raportul dintre acțiunea penală și acțiunea civilă</i>	247
TITLUL AL VI-LEA. COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ	255
Capitolul I. Noțiunea de competență și formele ei procesuale penale	255
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și importanța competenței în materie penală</i>	255
<i>Secțiunea a 2-a. Formele competenței în materie penală</i>	256
§1. Formele fundamentale ale competenței	257
§2. Formele subsidiare ale competenței	265
Capitolul al II-lea. Competența funcțională, materială și personală a instanțelor judecătorești	269
Capitolul al III-lea. Probleme legate de competența în materie penală	276
<i>Secțiunea 1. Prorogarea de competență</i>	276
<i>Secțiunea a 2-a. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea</i>	284
§1. Incompatibilitatea	287
§2. Abținerea și recuzarea	297
§3. Sancționarea incompatibilităților	303
<i>Secțiunea a 3-a. Declinarea de competență, conflictele de competență și excepțiile de necompetență</i>	304
§1. Declinarea de competență (art. 50 CPP)	304
§2. Conflictele de competență (art. 51 CPP)	306
§3. Verificarea competenței. Excepțiile de necompetență	308
<i>Secțiunea a 4-a. Strămutarea cauzelor penale</i>	310
TITLUL AL VII-LEA. PROBELE, MIJLOACELE DE PROBĂ ȘI PROCEDEELE PROBATORII	318
Capitolul I. Considerații generale	318
Capitolul al II-lea. Importanța și istoricul instituției probelor în procesul penal	320
Capitolul al III-lea. Probele	323
Capitolul al IV-lea. Probațiunea în procesul penal	326
<i>Secțiunea 1. Obiectul probațiunii</i>	326
<i>Secțiunea a 2-a. Admisibilitatea probelor. Pertinența, concludența și utilitatea probelor</i>	330
<i>Secțiunea a 3-a. Sarcina probațiunii</i>	332
<i>Secțiunea a 4-a. Administrarea probelor</i>	336

<i>Secțiunea a 5-a. Reguli privind aprecierea probelor</i> _____	338
Capitolul al V-lea. Mijloacele de probă și procedeele probatorii _____	346
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i> _____	346
<i>Secțiunea a 2-a. Audierea persoanelor</i> _____	348
§1. Declarațiile părților și ale subiecților procesuali principali, ca mijloace de probă _____	348
1.1. Declarațiile suspectului sau ale inculpatului _____	348
1.2. Declarația persoanei vătămate _____	360
1.3. Declarațiile părții civile și ale părții responsabile civilmente _____	364
§2. Declarațiile martorilor, ca mijloace de probă _____	365
§3. Modalități speciale de obținere a declarațiilor în procesul penal _____	383
3.1. Audierea prin interpret _____	383
3.2. Confruntarea _____	384
<i>Secțiunea a 3-a. Identificarea persoanelor și a obiectelor</i> _____	384
<i>Secțiunea a 4-a. Metode speciale de supraveghere sau cercetare</i> _____	386
§1. Considerații generale _____	386
§2. Supravegherea tehnică _____	391
§3. Activitățile de supraveghere tehnică realizate în baza Legii nr. 51/1991 privind securitatea națională a României _____	404
§4. Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane _____	407
§5. Reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale _____	409
§6. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor _____	412
§7. Participarea autorizată la anumite activități _____	416
§8. Livrarea supravegheată _____	418
§9. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului _____	419
§10. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane _____	423
<i>Secțiunea a 5-a. Conservarea datelor informatice</i> _____	423
<i>Secțiunea a 6-a. Înscrisurile, ca mijloace de probă</i> _____	425
<i>Secțiunea a 7-a. Mijloacele materiale de probă</i> _____	429
<i>Secțiunea a 8-a. Procedee privind descoperirea și ridicarea înscrisurilor, a mijloacelor materiale de probă și a fotografiilor</i> _____	430
§1. Ridicarea de obiecte și înscrisuri _____	430
§2. Percheziția _____	432
2.1. Percheziția domiciliară _____	432
2.2. Percheziția corporală _____	444
2.3. Percheziția unui vehicul _____	447
2.4. Percheziția informatică _____	447

<i>Secțiunea a 9-a. Cercetarea la fața locului</i>	449
<i>Secțiunea a 10-a. Reconstituirea</i>	451
<i>Secțiunea a 11-a. Constatările și expertizele</i>	452
§1. Constatările	452
§2. Expertizele	454
<i>Secțiunea a 12-a. Fotografiera și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane</i>	476
<i>Secțiunea a 13-a. Comisia rogatorie și delegarea</i>	477
<i>Secțiunea a 14-a. Martorii asistenți</i>	478
TITLUL AL VIII-LEA. MĂSURILE PROCESUALE	480
Capitolul I. Noțiune. Clasificare	480
Capitolul al II-lea. Măsurile preventive	485
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Natura juridică a măsurilor preventive</i>	485
<i>Secțiunea a 2-a. Dispoziții generale privind măsurile preventive</i>	487
§1. Luarea măsurilor preventive	487
§2. Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	499
§3. Căile de atac împotriva actelor procesuale prin care se dispune asupra măsurilor preventive	514
§4. Verificarea măsurilor preventive	523
<i>Secțiunea a 3-a. Măsurile preventive privite în special</i>	527
§1. Reținerea	527
§2. Controlul judiciar	531
§3. Controlul judiciar pe cauțiune	540
§4. Arestul la domiciliul	546
§5. Arestarea preventivă	558
§6. Tratamentul medical sub pază permanentă	579
§7. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicabile minorilor	580
Capitolul al III-lea. Măsurile de siguranță cu caracter medical	583
<i>Secțiunea 1. Obligarea provizorie la tratament medical</i>	583
<i>Secțiunea a 2-a. Internarea medicală provizorie</i>	586
Capitolul al IV-lea. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	592
<i>Secțiunea 1. Măsurile asigurătorii</i>	592
§1. Considerații generale	592
§2. Procedura luării măsurilor asigurătorii privite în special	603
§3. Valorificarea bunurilor sechestrate	605
<i>Secțiunea a 2-a. Restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii</i>	609

TITLUL AL IX-LEA. ACTELE PROCESUALE ȘI ACTELE PROCEDURALE COMUNE	611
Capitolul I. Actele procesuale și actele procedurale	611
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de act procesual și de act procedural</i>	611
<i>Secțiunea a 2-a. Actele procesuale și actele procedurale comune</i>	613
§1. Citația	614
§2. Comunicarea altor acte procedurale	622
§3. Mandatul de aducere	622
§4. Accesul la bazele electronice de date	625
<i>Secțiunea a 3-a. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite</i>	626
§1. Modificarea actelor procedurale	626
§2. Îndreptarea erorilor materiale	626
§3. Înlăturarea omisiunilor vădite	627
Capitolul al II-lea. Instituțiile legate de actele procesuale și actele procedurale	628
<i>Secțiunea 1. Termenele în procesul penal</i>	628
§1. Noțiuni introductive	628
§2. Clasificarea termenelor	629
§3. Modul de calcul al termenelor	633
§4. Acte considerate ca făcute în termen	636
§5. Sancțiunea nerespectării termenului	636
<i>Secțiunea a 2-a. Sancțiunile procesuale penale</i>	638
§1. Noțiunea de sancțiune procesuală penală	638
§2. Inexistența	639
§3. Decăderea	640
§4. Inadmisibilitatea	641
§5. Nulitățile	643
§6. Excluderea	656
Capitolul al III-lea. Cheltuielile judiciare și amenda judiciară	664
<i>Secțiunea 1. Cheltuielile judiciare</i>	664
§1. Considerații generale	664
§2. Plata cheltuielilor judiciare avansate de stat	665
§3. Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți	668
<i>Secțiunea a 2-a. Amenda judiciară</i>	669
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	673
INDEX	681